

**ÅRSSKRIFT
for
RINGE-EFTERSKOLE
1940**

Udgivet af Elevforeningen.

AARSSKRIFT
FOR
RINGE EFTERSKOLE
1940

Bemærk

Saafrømt Sukkerrationeringen ved.
varer til Elevmødet, der afholdes Søn.
dag den 9. Juni 1940 Kl. 14, bedes
man selv medbringe Sukker.

BESTYRELSEN

RINGE EFTERSKOLE

AARSSKRIFT

FOR

1940

11. AARGANG
UDGIVET AF ELEVFORENINGEN
1940

Skolens nye Lederpar.

ET LEDERSKIFTE er ofte Genstand for megen Diskussion, og det paa Ringe Fri- og Efterskole dannede ingen Undtagelse. Vi gamle Elever, der intet havde at skulle have sagt i det Stykke, men som alligevel følte os stærkt knyttet til vor gamle Skole og det Arbejde, som udføres der, vi var meget spændte. Vi gik skiftevis i sød Forventning og rædselsfyldt Spænding, efterhaanden som de forskellige Leder-Emner blev os bekendte. — Skulde det blive Folk, der stadig kunde faa os til at føle os knyttede til vor kære gamle Skole — eller vilde det blive saaledes, at vi maatte betragte vor Tilknytning til Skolen som et overstaaet Stadium?

Saa faldt Afgørelsen og Lærer Hedemann og Hustru flyttede ind i Ringe Fri- og Efterskole.

Karl Karlsen Hedemann er sidst i Trediverne og født V. Hæsinge paa Fyn. Hans Forældre var meget virksomme, da V. Hæsinge

Friskole blev bygget, og var senere dens faste Støtter. I denne Skole fik Karl Hedemann sin Skolegang. Han kom senere paa Hjemly Efterskole, derefter paa Rødding Højskole, og kom som ungt Menneske fra Ploven og til Silkeborg Seminarium, hvorfra han dimitterede Sommeren 1927 med 1. Karakter. Allerede den følgende Vinter blev han Højskolelærer paa Vejstrup Højskole hos Peder Bukh. Men han higede stadig efter at dygtiggøre sig til en Plads i den frie Skoles Tjeneste og deltog den følgende Sommer i det 3 Maaneders nordiske Højskolelærerkursus paa Askov Højskole og blev derpaa antaget som Leder af Skanderup Friskole i Jylland. Der traf han sin Kone, idet hun, som er Jyde og har Forskolelærerindeeksamen fra Vejle Seminarium, var Lærerinde ved samme Friskole. Her virkede de saa nogle Aar, indtil Sygdom tvang dem til at søge ind til Kommuneskolen, hvor Fru Hedemann blev fritaget for at undervise og lidt efter lidt genvandt sit Helbred igen. Det var i Bovlund Skole i Sønderjylland, Hedemann havde faaet Embede. Idet Fru Hedemann mærkede Kræfterne vende tilbage, kom ogsaa Lysten til igen at undervise Børn, og da en ny Lærerinde skulde antages ved Skolen, var det en Selvfølge, at Befolkningen og Autoriteterne ønskede Fru Hedemann i denne Plads. Nu var de saa begge ansat ved samme Skole. Men den gamle Lyst og Trang til at arbejde i den frie Skoles Tjeneste gærede hos dem begge to, og selv om de vidste, at det vilde betyde Nedgang økonomisk at gaa over, saa tog de Beslutningen nu sidste Vinter, da det blev dem klargjort, at de kunde komme til at overtage Ledelsen af Ringe Fri- og Efterskole.

Der blev taget fat med Liv og Sjæl, da Hedemanns kom til Ringe, først med Børneskolen, og nu fra November tillige med Efterskolen. Der blev hurtigt slaat Bro mellem Hedemanns og Skolekredsens Folk, hvilket har givet sig Udslag paa mange Omraader. Vi gamle Elever, der har Lejlighed til at gøre os et Ærinde til Skolen, føler os altid velkomne, og vi kan ikke lade være med at more os over de mange smaa Forandringer, der viser, at nye Folk er rykket ind i den gamle Skole. Et Sted er Bordene vendt rundt, et andet Sted er kommet en ny Tavle, i Gymnastiksalen

en ny Buk og Rullemdras o. s. v. Den skingrende Baadsmands-pibe, der i Birkelunds Tid muntert kaldte os ind fra Frikvarter, er blevet afløst af en gammel Skibsklokke, der før har sendt sine advarende Toner ud i Mørke og Taage — nu kalder den Ungdommen til Arbejdet, medens dens Efterklang maner den til at være vaagen og flittig, mens Tid er.

Hedemanns forsætter nu det Arbejde, der i mange Aar har været udført i den gamle Skole, og jeg synes ikke, vi gamle Elever kan give dem en bedre Velkomst til dette Arbejde end ved fortsat gennem Elevforeningen at holde sammen om Skolen, støtte og opmuntre Hedemanns til trods Krig og deraf følgende Genvordigheder at føre Skolen frem som det, den hidtil har været: Et Uddannelses- og Samlingsted for en vaagen dansk Ungdom.

Poul Fischer.

Dagen i Dag.

I Skibelund Krat staar et Mindesmærke, „Modersmaalet“, en Kvindeskikkelse med sørgmodige Ansigtstræk, der skuende ned mod Syd over den Landsdel, som engang var under Fremmedherredømmet, saa gribende tolker, hvad alle Danske dengang maatte føle.

Skulde vi i Dag danne os et Billede af, hvad Danmark nu føler, maatte der maaske et andet Billede til, men Kvindeskikkelsen med de sørgmodige Drag maatte med, for at det kunde blive fuldgyldigt, og ligesom i „Modersmaalet“ støttende sig til den danske Historie og den danske Poesi. —

Naar Efteraarstormen fejer over Landet med Storm og Regn i Følge og ribber Naturen for al dens straalende Farvepragt, saa der kun tilbage staar de nøgne Buske og Træer med stikkende og strittende Grene, er der tilsyneladende ikke meget Haab tilbage for Livet.

Dog ved vi, at det spirende Liv findes skjult under det faldne og gulnede Løv. Kun den, der ikke kender Livets Gang, kan tro, at Livet nu er udslukt. — Mens Vinterens Kulde ruger over Landet, forberedes det nye Liv til den Sommer, vi ved, der kommer.

Det danske Folk, som flere andre, staar i Nutiden som ribbet af Tidens Storme, der fejer hen over Europas Lande. Vi har kun det egentlige tilbage at samles om: Vort danske Modersmaal, støttende sig til Danmarks Historie og Danmarks Digtning. Vi er alle inde paa den nationale Bølgelængde. Vi opgiver alle de gamle Partiskanser og slutter os sammen for at styrke hinanden i, at vi er danske.

I normale Tider er det sundt og heldigt at Meningerne brydes, idet vi hver kæmper for vore Idealer. Det kommer der altid noget godt ud af — maaske tillige nogle Vildskud. „Men skal for Misbrugens Skyld maaske vi heller Mulm og Mørke se end Solens blanke Lue“. Hvordan kan det nu lykkes os i Skolens Tjeneste, at bibringe vore unge noget, som kan have blivende Værdi for dem under de nuværende Forhold. Ingen vil mere holde paa, at vi skal være internationale.

Vi søger tværtimod hjemad og indad — ind mod vort eget. Om vi derfor alle bevidst ved, at vi søger „at fatte vort Væsens Rod“, gør mindre til Sagen. Vi kan gerne bruge mere jævne Ord.

Ser vi ud mod den materielle Side af Livet, er det Rationeringer, Reguleringer, Censureringer o. l. Foreteelser, vi mødes af.

Kan det hjælpe midt i alt dette realistiske at ville prøve paa at vende de unges Øjne og Sind mod Modersmaalets

Kvindeskikkelse, der ogsaa i Dag er omgivet af Historien og Digtningen?

Lad os forsøge at rette vort Søgelys ind over disse to Omraader og se, hvad vi tilfældig kan fange i Lyskeglens Skær.

Først er der Billedet af en Krigsskueplads. Det er i 1801 paa Kongedybet, da en Stormagt vilde bringe os til at føje sig. Uden at standse ved de kæmpende opholder vi os ved dem, der som Tilskuere oplevede Kampen. Flere af vore Digttere var der. Senere har de i Digt fortalt, at da de hørte Kanonerne tordne, opdagede de, hvad det er at være dansk.

Det har vi, som har levet de sidste 20 Aar i en folkeforbundsindstillet Verden, haft svært ved at forstaa. Vi syntes maaske, at vi bedre forstod os som Danske gennem en Afrustning, fordi vi saa paa Krigen som en Ulykke for Menneskeheden. Vi har den store Verdenskrig i frisk Erindring. De Saar, den slog, er ikke lægte endnu.

Og dog synes det alligevel, at vi i Dag bedre forstaa, at de gamle kunde vækkes til bevidst Danskhed ved Kanonernes Torden. Vi vakttes maaske ikke ved det, men af en anden Lyd, mere moderne i sin Art.

For Mennesker, der er vakt til noget, gælder det om, at der stadig skal tilføres Næring, saa det nye Liv ikke blot blaffer op som en Flamme for at slukkes i næste Nu.

Hvad har vi af Værdier at falde tilbage paa?

Her kunde det være skønt — for os i Skolens Tjeneste — om det kunde lyde: „Vi har vort udmærkede Skolevæsen, som nok kan staa for en svær Belastning“. — Thi vi har jo i Danmark forgudet Skolen og troet paa dens oplysende og forædlende Indflydelse paa Mennesker.

Saa er det, at vi atter ribbes for Illusioner. Thi ingen har blot saa meget som nævnt Skolen i disse Tider.

Ikke engang i normale Tider kunde det tænkes for Alvor at Skolen havde en saadan Værdi. — Maaske kan den bruges som Propaganda for politiske Partier.

Spørger vi Digterne, ak! saa nævnes Skolerne næppe. Men der er andre Ting, meget mere enkle og simple, der binder Menneskesindet og giver det Kraft at leve videre paa og falde tilbage paa:

Bad vi da i Lys fra Maanen
som kun Børn og Bønder beder,
medens tunge Stjerner tændtes
over brede tavse Heder.

Det er et Barndomsminde, og som Midtpunkt: Bønnen, som kun Børn og Bønder beder, i Lys af Stjernernes Skin over brede tavse Heder.

Eller om vi tog det andet af Aakjær, ofte citeret og med Rette:

Hvad var vel i Verden det fattige Liv
med al dets fortærende Tant
om ikke en Plet med en Dal og lidt Siv
vort Hjerte i Skælvinger bandt.

Det er Hjemmene med Barndommens Minder, der binder Mennesker stærkt og uløseligt til deres Folk.

Aldrig vil vi komme til at synge: „om ikke Skolen vort Hjerte i Skælvinger bandt.“

Stilles Skolen og Hjemmet op mod hinanden, da har Skolen tabt — i Kampen om Barnet.

Arbejder de to i samme Retning, vil vi haabe og tro, at Skolen kan blive en værdifuld — og uundværlig Hjælp for Hjemmene. Den gamle Frase, at Hjemmene selv skal kunne gennemføre Undervisningen, er der vist kun faa, der tror paa mere, hvorfor saa ikke lige saa godt likvidere den. Det hindrer jo ikke, at enkelte maaske kan gennemføre det.

Ingen fornuftig Lærer vil i Dag nægte, at Hjemmets Magt over Børnene er den største. Og ud fra den Forud-

sætning kan Skolen give Børnene det, som den magter. Er Læreren et vaagent Menneske med sin Rod i dansk Aandeliv, vil han ogsaa kunne aabne Elevernes Øjne for de Værdier, vi har i vore danske Traditioner.

Fra 1849 til Nutiden har vi levet i den Tro, at Mennesket vokser bedst under Friheden.

Har vi ikke før forstaaet Værdien af det, maa det vel gaa op for os nu i disse Tider. — Under denne Frihed udviklede vi den Kultur, vi havde.

Vi havde Ret til at slutte os sammen i Samfund og Partier, som vi nu mente, det tjente os bedst. — Og vi undte vel ogsaa anderledes tænkende Ret til det samme.

Vi beder vore unge: Hold fast paa den Arv, som er givet jer gennem Friheden.

Det er en Adelsret: Frit at tænke, tale, tro. Der kaldes igennem det paa det fineste og ædleste i Menneskets Karakter.

Under de Kaar er den fri Skole i Danmark vokset frem, fra Friskolen over Efterskolen til Højskolen. Fra den Verden, som disse Skoler repræsenterer, har man altid kæmpet for at fremme Forstaaelsen af, at det gælder for os Mennesker „frit at lade Livet gro under Himlens Bue“ — ikke tøjlesløst — for „under Tugt, men ej i Baand Livets Gud vil dyrkes.“

Hvordan det har været for en Menneskealder siden, kender jeg ikke, men jeg tør tro, at Størsteparten af Lærerne i Danmarks Folkeskoler i Dag deler det Syn. Det er nemlig det, som passer os Danske bedst. —

Det maa vi i Skolen gøre de unge begribeligt, at det er Arven, som vi har faaet, og som Ungdommen gerne skulde kendes ved.

Men hvert Slægtled maa selv tilegne sig Værdierne, betale noget for det, før det forstaar at skatte det.

Der er i saa Fald de bedste Udsigter for os. Der er ingen Fare for, at vi faar vort gratis. Maaske var det saadan, at vi trængte til at komme ud i Kampen.

Aldrig har den Tale, at man skal hente Kraft og Styrke fra Historien — fra de svundne Slægter, Minderne, fra dansk Digtning og danske Sange, haft et mere lydhør Publikum end nu.

Da alle andre Veje er stængte, maa vi ad Vejen tilbage til Minderne og derigennem styrke hinanden i denne Angstens Tid.

Vel er det rigtigt, „at sygt og slapt er det Folk, der tror at kunne leve paa Minderne alene, men taabeligt og trodsigt det, som mener at kunne leve dem foruden“.

Vi skal i Dag ikke kaste med Sten mod et og andet, som kunde have været bedre i vort Frihedens Danmark. „Hver Glans, hver Plet vil jeg bære“, sang vi. Nu skal vi vise, at vi ogsaa kan bære det med Pletterne. I Dag skal vi leve *det*, vi før sang Søndagssange om.

Vi har en Arv at værne: Vor danske folkelige Kultur. Den maa vi slutte Kreds om. Det er vor sidste Skanse. Opgiver vi den, er det ude med os. Vi maa staa fast.

Men vi understreger: Vor Kultur har ingen Brod mod noget andet Folk. Den forlanger ikke, at andre skal gaa af Vejen for den. Den kræver kun Frihed og Ret til at vokse frit under Himlens Bue, jævnsides med andre.

Maatte vi faa Lykke til at lære vor Ungdom det, da kan vi vel tro, at vi har løftet vor Arv, saa vi frit kan se det nye Slægtled i Øjnene.

For naar Talen er om Danmark gælder det:

maalt med Verden er det lille,
derfor ingen Plet at spilde,
maalt med Hjertet er det stort,
der er Danmarks Saga gjort.

K. Hedemann.

Under ydre Kaar, som just ikke tilsmiler os her i Danmark, er vi nu, min Hustru og jeg kommen her til Ringe Fri- og Efterskole som Fru Birkelunds Afløser.

Vi er nu godt i Gang med vort første Hold. Og vi vil haabe, at de gamle Elever stadig vil holde Stierne aabne til Ringe Efterskole og være virksomme i at skaffe nye Elever til Skolen, saa det Arbejde, som i saa mange Aar har været i saa god Gænge, maa kunne fortsættes her.

Ungdomsskoler, hvor unge Mennesker kommer for at erhverve sig Kundskaber og paa anden Maade søger at dygtiggøre sig til at røgte deres Gerning, maa vel i Dag have fuld Berettigelse; thi Fremtiden vil altid tilhøre dem, som staa bedst rustet.

Naar jeg i Aar skriver i Elevskriftet, er det noget vanskeligt, fordi jeg kun kender de tidligere Elever saa lidt. Men det er mit Haab, at de „gamle“ Elever trods de ændrede Forhold maa bevare deres Hengivenhed for deres gamle Skole.

Karl Hedemann.

Et Lyspunkt i Mørket.

Det er vist næppe for meget sagt, at kun en yderst ringe Del af det danske Folk har været klar over, hvad der virkelig skete i de skæbnesvangre Morgentimer d. 9. April. Allehaande Rygter og Paastande svirrede i den nærmeste Tid derefter, og de officielle Meddelelser skulde ikke gøre os meget klogere. Enkeltheder fra Kampene forelaa ikke i første Omgang, og derfor stod det stadig hen for mange som et Spørgsmaal, hvordan den danske Soldat af 1940 røgtede sit Hverv, da der kaldtes paa ham til Fædrelandets Forsvar.

Det er jo en Kendsgerning, at den danske Hær i de sidste Par Menneskealdre er blevet vanrøgtet som vel ingensinde før. Forsvarsnihilismen har øvet sin Gerning, og

dens Resultater blev efterhaanden stærkt kendelige, hvad Hærens ydre Omfang og Virkemidler angik. Samtidig øgedes selvsagt i Folket Mistilliden til dens Betydning og Ydeevne. Og det var paa en Maade heller ikke underligt, at der i vide Kredse herskede den Mening, at under en saadan Udvikling maatte de fremragende personlige Egen-skaber, som den danske Soldat sad inde med under de sidste Krige, efterhaanden forfalde og tilsidst helt forsvinde.

Saa skete der det glædelige, at al denne Mistvivl og Foragt blev gjort grundigt til Skamme. Beviset derfor er nu kommet os i Hænde med Bogen „9. April“, en Samling Breve og Beretninger fra Menige og Befalingsmænd, der var med paa de Steder, hvor det gik løs.

Gennem disse jævne, ukunstlede Beretninger, som bør læses af alle Danske, rykker det hele nær ind paa Livet af en. Man kan ikke andet end gribes dybt af det Vidnesbyrd, der her møder os om den Maade, hvorpaa dansk Ungdom fra alle Lag i Folket gik ud til den tunge Opgave at forsvare Landet mod en overvældende Overmagt.

Det kan roligt siges, at aldrig før i vor Historie er vor Hær rykket ud under mere ugunstige Vilkaar. Ikke engang den sønderkulde Dybbøl-Stillings fra 1864 taaler Sammenligning med de sønderjydske Stillinger d. 9. April.

Der var egentlig slet ikke Tale om Stillinger. Ingen Gravearbejder maatte foretages til Dækning af Skyts eller Mandskab, og Vejspærringer maatte tilvejebringes ved Hjælp af tilfældige Genstande, som forefandtes paa Stedet. Dertil kommer saa som et ikke mindre afgørende Moment Styrkernes meget ringe Omfang.

Paa denne Baggrund maa det hele ses. Trods alle disse Mangler og Svagheder gik vore Soldater ud til den uoverkommelige Opgave, og det er Befalingsmændenes enstemmige Vidnesbyrd, at de gjorde det saa roligt og sikkert, som var det hele kun en Øvelse.

Talrige er Bogens Eksempler paa den enkeltes Mod og

Offervilje. Fra Kampen ved Bjergskov lidt Nord for Søgaard fortæller Føreren for en Deling, Løjtnant Jensen: „Ved den forreste Kanon fortsatte Menig Nr. 327 Skydningen lige indtil den forreste, aabenbart iderige, Tank kørte ind over Kanonen og tromlede den ned, hvorefter Tanken tog nogle Vejtræer med paa Køleren som Trofæer paa sin videre Fart. 327 sprang over Vejen ind i Skoven, hvor Skæbnen indhentede den tapre Soldat i Form af en Flyverkugle gennem Ryggen“. —

Om et tappert Forsøg paa at redde en saaret Kammerat fortæller Menig Nr. 304 Nielsen: „Ca. 100 m fra os blev hans Maskine ramt af et Skud, bag fra op i Benzintanken, og gik i Brand. Maskinen kørte i Grøften lige over for os, paa den modsatte Side af Vejen. Jeg løb da over Vejen sammen med Sergent Lorentzen, uden at tænke paa de tyske Kugler, som peb os om Ørerne. Det viste sig nu, at 311 havde faaet venstre Ben skudt over. —“

Det vil føre for vidt at fremdrage mere, men altsammen viser det, at der hin Morgen blev kæmpet tappert og hæderligt af gode danske Mænd.

Der er sket meget glædeligt og opløftende med vort Folk siden da. Flere og flere har oplevet Samhørighedsfølelsen om det Danske som en levende, umistelig Virkelighed.

Som et Budskab fra denne Virkelighed, det indre Danmark, kommer da denne Bog til os midt i Mørketiden og taler dybt og inderligt til alle danske Hjerter om Fædrelandssind og Offervilje. Og denne Tale skal være med til at klare det for os, at kun som Danske kan vi leve et sandt og helt Menneskeliv. Derfor er det vor Bøn og vort Haab, at der engang igen maa oprinde en ny Dag over Danmark, vort Hjertes Hjem hernede.

Poul Henriksen.

Og Maalet —

I en gammel Friskole hænger der en Efterligning af et gammelt Vaabenskjold. Det er ingen stor Kunstner, der har formet Skjoldet eller malet Løverne, der springer mellem Hjerter paa den gyldne Grund. Det er ikke for Kunstværkets Skyld, det er opbevaret og holdt i Hævd. Men vender man det om, finder man paa Bagsiden mellem Rustpletter et Aarstal og en Verslinie skrevet med tydelige, faste Bogstaver. Aarstallet fortæller, at det stammer fra Skyttebevægelsens første Dage paa den Egn, og Verslinien fortæller, hvad Skjoldet skulde minde dem om, og hvad de havde sat som Maalet for deres Arbejde. „Maalet er Danmarks Frelse“, staar der. Det var ikke noget ringe Maal, de havde sat sig. De havde bag sig Dannevirkes og Dybbøls Fald og alt, hvad det havde aabenbaret af Uforberedthed og Sølledhed, de havde Tabet af Sønderjylland, og de havde et 1866, hvor den i 48 rundne Folkefrihed var blevet beklippet og beskaaret. Og saa mødte de tilmed fra mange Sider Tvivlen og Haabløsheden. De smaa Staters Tid var forbi, der var ingen Fremtid for Danmark i det ny Europa, som voksede frem. Alt synes som skabt til at avle Modløshed og Forknythed. Men saadan gik det jo slet ikke. Ud af alt det, der var sket, og gennem alt, hvad de oplevede, fik de en fast Forvisning om, at Danmark ikke skulde sygne hen og gaa til Grunde, men det skulde leve, for dets Skæbne var ikke bestemt af de ydre Kaar, men af noget indre, noget, der laa langt dybere. Den sidste og øverste Instans var Guds Vilje med Danmark, men var det hans Vilje, saa vilde Danmark ikke dø, saa længe der i danske Hjerter var Tro og Haab og Vilje til at bevare Frihed og Fædreland.

Saa vandt de ud af Nederlaget Klarhed over deres Maal: Maalet er Danmarks Frelse, og saa gik de ind i Hverdagens Arbejde sejgt og trofast og troende, hver paa

sit Sted og hver ad sin Vej. Deres Gerning var ikke forgæves. Det ved vi, som overtog Arven efter dem, hvordan vi saa forvaltede den, det har vi saa Stunder til at tænke over nu. Det skal gøres op sammen med, at vi skal aflægge Regnskab.

Men der er noget forunderligt i at staa med det gamle Vaabenskjold i Haanden nu, hvor deres Opgave ogsaa er blevet vor Opgave: ud af Tiden og gennem Tiden, hvordan den end saa i det ydre former sig, at bære et Danmark, hvor det, der er dansk, kan vokse og udfolde sig. De bli'r saa levende for os, de svundne Slægter, som her i det ydre søger at udtrykke, hvad der fyldte deres Sind. Det styrker og opmuntrer os nu; vi forstaar dem, og vor dybeste Ønske bli'r det, at vi maa magte vor Opgave, som de magtede deres, at vi maa fylde vor Plads i denne Tid, som nok er svær, men som ogsaa er rig.

Joh. Jensen.

Indien i gamle Dage.

Den ældste indiske Litteratur er Vedasangene. Rigveda, en Salmebog, er det allerældste. Den indeholder 1028 Salmer. Og dem har de gamle lyshaarede Ariere, vore nære Slægtninge, uden Hjælp af Skrift bevaret i vistnok Tusind Aar eller mere. Ingen ved, hvor gamle de ældste af dem er. De gamle har sunget dem og paa den Maade har Børnene nemmet dem: Slægt efter Slægt. Det er Livsvejen. Ramsen kommer fra Dødsriget. Men se! hvilken Troskab mod Fædreearven! Vandrende Sangere gik fra Hjem til Hjem og sang om Morgenrødens straalende Gudinde, der kommer fra sit Badekammer i sin friske Ynde og kalder alt levende op til Daad, vækker Fuglene i deres

Reder og aabner Mørkets Porte „som naar man lukker Kørerne ud af Stalden“. Der bruser en Strøm af barnlig Tak til Livets Skaber og Opholder gennem disse gamle Lovsange, der langt senere blev optegnede i det hellige Sprog Sanskrit. Endnu den Dag i Dag forplantes aandelige Skatte fra Oldtids Dage i Tusinder af Hjem i Indien ad mundtlig Vej, gennem Øret. Det bedste og helligste kan kun forplantes, naar Moderen synger det ind i Barnets Sjæl. Saa kan det gro, og dér kan det gro. De gamle „Ariere“ var stolte; de kaldte sig selv „de bedste“; heraf Navnet. Ingen ved endnu, hvor de kom fra. Ordet „veda“ er det danske „vide“. Vi hører til samme Sprogæt. Der er lærde Hinduer (Venkateswara f. Eks.), der forkaster den ariske Indvandring og hævder Indien som det oprindelige Hjemland.

Det stygge Kastevæsen kendte de gamle Ariere ikke. Dér var alle Ligemænd og jævnbyrdige, og Kvinderne var, som Gud har skabt dem, fri og stærke som Mænd. Men de havde Respekt for det gudgivne Kald, Dharma. Ved at følge sit Kald vokser Mennesket op. Trofasthed, Udholdenhed, Ymyghed er de store Værdier. Nogen var kaldet til en udelukkende aandelig Gerning. Den vilde lægge Beslag paa alle deres Kræfter. Derfor fritog man dem for at pløje og saa. Paa den Maade skulde der værnes om Aandens Gave og Folkets Eje.

Kvinderne var fri og ligestillede med Mænd. Det er i hvert Fald Grundtanken. De tog Del i de højeste aandelige Funktioner. Der nævnes flere Kvinder blandt Vedahymnernes Forfattere. Men den Gang var der kun lidt Tale om Rettigheder og endnu mindre om Privilegier. Pligten var det helligste. Den gamle indiske Kultur er bygget op af Mænd og Kvinder, der foragtede et Liv i Sus og Dus og ikke rendte Livet af sig efter „Adspredelser“. De stred i lange Dage og vel ogsaa vaagne Nætter, et Kuld af Kæmpesjæle, der bl. a. kunde sige Nej til det, der gør et Menneske til Træl. Deres daglige Liv var præ-

get af Selvfornægtelse; de var afholdende i Mad og Drikke; fra det tidlige Daggrø til Natten faldt paa var de langt ude paa Arbejdsmarken — ofte dybt inde i Lønkamret. Til Bøn og Betragtning har der altid været Tid nok i Indien. Det har vi ikke i Europa. Og de opdrog deres Børn til det samme strenge, alvorlige Liv. Evigheden kastede sin Glans ind over Vedatidens Hjemliv. Der laa Sang og Musik over det jævne Menneskeliv i hine fjerne Dage.

Man forlangte fremfor alt af hver Mand og Kvinde Sandhed i Tale, i Tanke, i Handling. Agtelsen for den uforfalskede Sandhed er et gammelt arisk Guldsmykke. Dernæst regnede man det for ufinnt at skrabe Ejendele sammen. Man skulde hellere dele ud af sit Habengut til dem, der var i Trang. Og ens aandelige Gods var heller ikke bestemt til Selvejendom. Der skulde være Skolegang for unge og gamle.

Men den Gang tilbad man ikke Bogen. Maalet var ikke at føre alle til at læse, men derimod at give selv de ringeste Del i Aandens og Hjertets Skatte ad det levende Ords Vej. Selv længe efter at Læse- og Skrivekunsten var bleven snart Hvermands Eje, glemte man aldrig, at Kongevejen gaar fra Mund til Øre. Det gamle indiske Ord for Undervisning (Sruti) betyder at høre Ordet.

Den indiske Kvindes Opdragelse har fra de ældste Tider sigtet mod det Maal, der hedder Hjemmet. De indiske Piger fik lært at holde Hus. En vordende Moder skulde fremfor alt opdrages saadan, at hun blev dybt rodfæstet i det højeste Kald, der er givet Mennesket, Moderkaldet. Til Tider tog Kvinden stærkt Del i det intellektuelle Liv, men bestandig var det Hovedsagen, at hun blev Hjemmets Midtpunkt. Lykke og Fred og Ynde skulde strømme, ja straaale ud over hele Hjemmet fra hende. Hun var Kilden, alle livstrøstige Sjæle drak af. Fra hende udgik Kraften til Husfaderen og Børnene. Læs endelig Sister Nivedita's „The Web of Indian Life“. R. Tagore har vidnet,

at der her er udtalt Livssandheder om Indien og Livet, der leves dér, — ogsaa endnu.

Børnene var et Værk af den Almægtiges Finger — og Modermælken. Men Opdragelse skulde der til. Glæde og Solskin skulde strømme ind i Barnets Sjæl fra Undfangelsens Øjeblik. Rigveda nævner flere Gange, at Barnets naturlige Anlæg ikke maa knuses under Opdragelsen. De skal lære at søge en god Omgangskreds, medens de vokser op; de skal aflægge Løfte om Fattigdom og Afholdenhed, de skal lære at tale Sandhed og føle Ærbødighed for dem, der er kommen videre end de selv. Fra Barneaarene skal de vænnes til fysisk Renhed og i det hele lægge Vægt paa et sundt og handlekraftigt Legeme. Men Sindets Ydmyghed er efter Vedatidens Opfattelse den ypperligste Vej.

Hjemmets Skole var Hovedsagen i de ældste Tider. Da man senere tog sin Tilflugt til særlige Lærere, blev der stillet strenge Krav til Lærerens Personlighed. Det var den, der betød mere end en — Eksamen! Han skulde være kyndig, men især være en sympatisk Skikkelse. En Lærer maa være munter og lys og opsat paa at tjene Mennesker. Han maa føle Pligt til at arbejde i sin Gerning af Hjerte, Sjæl og Sind. Fremfor alt maa en Lærer (Guru) være ydmyg og ikke prøve paa at bilde Verden ind, at han kan alt.

Det er Karakter- og Aandsdannelse, den gamle indiske Skole lægger al Vægt paa. Derfor skal Læringsen bo i Hus sammen med sin Lærer, og Skolegangen varer tit mange Aar, undertiden hele Livet. De unge skal ikke være bange for at spørge eller for at kritisere, naar og saa længe det er sund og sømmelig Kritik. Baade Undervisning og Kost og Husly var gratis, saa man undres ikke over, at Studenterne opfordres til at passe Professorens Køer godt! Der var strenge Regler for det daglige Liv. De unge maatte ikke nyde Kød, ikke løbe i Regnvejr, ikke træde paa Guld eller Lotusblomsten. Rene Fingre og Tænder indskærpes stadig. Ved Aftenandagten maa alle punktlig give Møde.

I det gamle Indien har Staten intet med Skolen at gøre. Det hele er privat og frit. Man troede ikke Regeringen for skikket til at røre ved Hjemmets inderste Anliggender. Hvis Kristen Kold havde levet mellem de gamle Indere, havde han ikke været nødt til at udvandre til Smyrna! Ejendommeligt er det, at der i hele Vedalitteraturen ikke er ét Ord om, at man skal slaa Børnene for at faa dem til at lære noget. I Ægypten troede man vedholdende paa Pryglene. Paa én af de gamle Sten i Luxor staar der, at en Drengs Ører sidder paa hans Ryg. Faar han bare Klø nok, skal han nok høre efter! Anderledes i Indien. Dér skal det store ske i den Skole, der holdes i Hjemmet. Dér skal Børnene drikke den Livsens Drik, der gør dem til Mænd og Kvinder. Der er ogsaa Tanker om Livet bag Død og Grav. I Upanishaderne hedder det: Hvad gavner Dig al Din Skolegang og Din Lærdom, dersom Du ikke har lært, hvorfor Mennesker fødes til Verden og hvor de gaar hen efter Døden?

I én af Bryllupssangene i Rigveda ønsker Sangeren, at Bruden maa blive Moder til stærke og modige Sønner. Og der tilføjes en Bøn om, at hun maa være god mod de friføddede. Vær god mod vore Dyr, staar der. Indiens Hjerte banker ogsaa for de maalløse Skabninger. Ogsaa her ved vi desværre, hvordan en oprindelig god og køn Tanke kan ende i Karikatur. Jainskolens Angst for, at det ringeste Insekt skal miste Livet og — Betragtningen af Koen som et helligt Dyr. Men alt dette hører senere Tider til, siger de kyndige.

Naar en Gang Indien kristnes, vil det blive som Liv og Døde. Det, der nu spærrer Vejen, skal engang i Aandens Time vejres hen som vissent Løv, og da skal maaske de gamle Vedatoner danne Grundklangen i en ny indisk Lovsang, ikke til Indra og Varuna og de andre gamle Guder, men til ham, der blev født til Verden af Maria og sejrede gennem Korsdød og Opstandelse.

Krigstankerne er næsten dræbt i Indiens Sønner. Det

store Ahimsa har taget Pladsen. Brug ikke Vold! Lid hellere selv! Hvem kan bære Lidelsen som Gandhis Folk? Og hvem af os kristne har saa levende Tro til Lidelsens og Kærlighedens og Sandhedens Kræfter til at smelte kolde Hjerter? Satyagraha!

Carl P. Højbjerg.

Ungdom 1940.

Det er sikkert gaaet en hel Del, som det er gaaet mig, at vi i det sidste halve Aar er kommen til at revidere vore Opfattelser temmelig grundigt. Det, der er sket, og Tingenes Udvikling har paa en tydelig og skarp Maade vist, hvad der havde Værdi, hvad der var det egentlige, og hvad der var det uvæsentlige. Det er ikke noget, man pludselig kommer til Klarhed over, men i Løbet af et halvt Aars Tid, kan der, under visse Forudsætninger, ske store afgørende Forandringer paa hele ens Tankegang og Idéverden.

Det, der for mig er det ejendommelige, er, at den Overbevisning, jeg belært af Erfaringen er kommen til, er den samme, som jeg tidligere har haft, men som jeg og mange med mig forkastede ikke blot af ungdommeligt Overmod og Selvtillid, men paa Grund af manglende Forudsætninger for personlig Tilegnelse, Lad os begynde ved Begyndelsen.

Som Børn betragtede vi vore Forældre som vort højeste Ideal og Autoritet. Vort Maal var at blive som dem. Tænk, at blive saa gammel, at man kunde faa Lov at deltage i alt det, de var med til, ikke blot at skulle vinkes af med „Du er for lille, vent til Du bliver stor“. Vi blev paa-virkede af deres Meningen og Anskuelse og antog dem,

saa godt vi kunde, uden Kritik, det gjaldt blot om, at vi kunde forstaa saa meget som muligt, alle Kravene stillede vi til os selv. Jeg mindes endnu, hvordan vi Piger i 3. og 4. Klasse havde Haandarbejde hos Johanne Jensen og diskuterede Politik af Hjertens Lyst. Jeg husker, at jeg var ivrig Venstremand, for det var Far, og Agnes var radikal og vilde have Afrustning, for det vilde hendes Far. Vi diskuterede ogsaa Kirkestriden i Ryslinge, og selvfølgelig forfægtede vi med Liv og Sjæl, det man havde hørt ens Far sige om det paagældende Spørgsmaal, for det var naturligvis det eneste rigtige i Verden. Jeg husker endnu Fars Forbavselse, da jeg engang kom hjem fra Skole og dybt alvorlig forelagde ham en radikal Anskuelse, som jeg ikke paa egen Haand kunde klare, og saa fik et Svar, som jeg kunde slynge Agnes og hendes Parti i Ansigtet næste Dag. En Undtagelse fra denne Regel dannede Thora Birkelund, som dengang bare gik i 2. Kl., og som vi derfor ikke rigtig regnede med. Hun gik nemlig rundt i denne politiske Atmosfære og sagde: „Jeg hedder Thora B., det betyder Bolchevik“.

Ja, ens Far var højeste Autoritet, men efter ham og næsten paa Siden af ham stod Birkelund. Hvad han gjorde og sagde, det var Ideal og rigtigt. Og her havde vi Friskolebørn den Fordel frem for saa mange andre Børn, at det ens Far stillede op som det rigtige altid var i nøjeste Samklang med det, vi hørte i Skolen. Det gav en Harmoni og Fasthed i hele Tilværelsen, som gjorde Barndommen til en lykkelig Tid. Birkelund havde jo, som I næsten alle ved, en ualmindelig Evne som Lærer. Han kunde gaa saa helt ned paa Børnenes Standpunkt og sige os netop det, vi kunde forstaa, men ofte saadan, at vi skulde anstrenge os en lille Smule, hvad der virkede mægtig ansporende. Vi havde altid en Følelse af, at han talte til os som til Ligemænd, gik ind paa vore Ideer og diskuterede dem med os, der var aldrig noget med, at man var for lille til at tale om dette eller hint. Han var en stor Personlighed,

der saa helt og fuldt efterlevede sine Idealer, og han var en stor Pædagog, saa det er intet Under, at Skolegangen hos Birkelund staar for os, som en Fest. Efterskolen dannede ligesom en Afslutning og Afrunding paa det hele, da var vi ældre mere bevidste, men det er alligevel de Idealer, Birkelund tegnede for os i Børneskolen, jeg husker mest levende, og som jeg nu mere end nogen Sinde har lært at værdsætte.

I vor første Ungdom var vi tro mod alt det, vi var blevet opdraget i, men saa kom der for de fleste af os efterhaanden et Omslag. Hele Udviklingen i Efterkrigstiden gik ikke sporløst hen over os. Det blev moderne at bryde med alt det gamle, at hævde nye og revolutionerende Meninger, at være frigjort og uafhængig, ens Forældre blev i denne Tid ofte af unge overbærende omtalt som „de gamle“, der jo nu hverken kunde eller vilde forstaa, at det, det først og fremmest kom an paa, var, at man gjorde som det passede en selv. Man blev kritisk og vurderede. Man begyndte at undersøge Tingene nærmere og kom til det Resultat, at de gamle nok holdt skønne Taler om Aand, Frihed og Fædreland, men hvordan efterlevede de det? Var det ikke tomme Ord og Talemaader, som ingen Rod havde i Virkeligheden? Alle de smukke Sange, som blev sunget til Møderne var jo egentlig nogle kønne Talemaader, som ingen efterlevede. Naar vi mødtes paa Vandrehjemmene, og gjorde Stillingen op, fandt vi ud af, at alt, hvad de havde naaet, var at føre os ud i en Verdenskrig med meningsløse Myrderier og Ødelæggelser. Alle Mennesker var Brødre, den Snak om Nationalisme og Historie og dø for sit Fædreland var overspændt Bavl, som ingen Rod havde i Virkeligheden, og det hele var som Johs. V. Jensen udtrykker det „Indbildskhed og en hel Del ublufærdigt Bræg, flokkevis og i offentlige Forsamlinger“. —

Nej, nu søgte vi Ting, der havde sin Rod i Virkeligheden. Studiekredse med sociale Problemer og Nationaløko-

nomi blev det fremherskende, alt, man ikke lige kunde forstaa og tage og føle paa blev „sentimentalt“, hvad der var det værste Skældsord, man vidste. — Man kunde fortsætte med at remse op, men det er unødvendigt, vi kender det saa godt alle sammen.

Og saa stod vi da nøgterne og kritisk vurderende overfor alt, og var paa sin Vis lige saa selvretfærdige, som vi havde anklaget de ældre for at være, og mente, at nu havde vi gjort op og rensset ud, væk var Blændværket og de skønne Ord, nu raadede Forstanden og den klare Tanke, nu skulde vi evne at skabe den nye Tid med lige Værdighed i Borg og Hytte. Vi valgte, ikke at tro paa noget, for saa kunde vi ikke blive skuffede.

— 1. September 1939 kom det første Chok. Vi havde altsaa ikke evnet at afskaffe Krigen, hvad var der nu blevet af alle vore nøgterne Samtaler i Vandrehjemmene i Tyskland, Schweiz og Holland? Nu var vor Generation naaet akkurat lige saa vidt som sidste. — 9. April 1940 kom det næste. Nærmest lammende stod vi, hvad nu? Og saa begyndte vi ganske langsomt at gøre Stillingen op endnu engang. Og vi opdagede, at der findes en hel Del i Menneskelivet, som man nu engang ikke kan klarlægge med Tal og Statistikker. Vi opdagede, at der var noget i Tilværelsen, som var os mere værdifuldt end det nøgterne, behagelige Dagligliv, og vi begyndte at spørge om, hvad vi havde, der kunde hjælpe os til at finde det, der rakte ud over i Dag og min egen lille Tilværelse. Vi havde set Finnernes Heltedåd, og vi undredes maaske i Begyndelsen, naar vi hørte, at de selv brændte deres Gaarde af bag sig, naar de flygtede. Vi stod uforstaaende overfor den Kraft, der fik dem til at ofre alt, hvad de ejede for deres Lands og Folks Skyld. Men efterhaanden gik det op for os. Vi opdagede, at „Din egen Dag er kort, men Slægtens lang“ — vi lærte at se Danmark, ikke blot som et raaddent Samfund, hvor det gjaldt om for mig at stille de størst mulige Krav, men som et arvet Rige, hvor vi i

det korte Tidsrum, der blev vor Levetid, havde Pligt til at bevare og udbygge alt godt og værdifuldt for at kunne overgive det til vore Efterkommere i endnu bedre Stand, end vi havde modtaget det, akkurat som vore Fædre havde arbejdet og bygget, fremsynet og uegennyttigt. Kort sagt, vi lærte at føle os forpligtede i Stedet for at kræve, vi lærte, at vi er intet i os selv, kun noget som et Led i den store Helhed, der hedder Danmark.

Og saa var paa engang meget, som vi før paa Grund af manglende Forudsætninger tilsidesatte blevet levende Virkelighed for os. Nu kan vi af fuld Overbevisning synge med paa de gamle Sange, nu forstaar vi dem nemlig. Er ikke alle Sangene fra Tiden efter 64 som skrevet for os i Dag? Nu har vi set, at vil vi være rustede til at staa i det Forsvar af vort Land, som nu er nødvendigt, og hvor vi alle er Frontsoldater, saa maa vi søge tilbage til alt, hvad vi har af værdifuldt i Historie og Litteratur. Man maa stadig være vaagen og paa Vagt, hvis man skal modstaa den systematiske og grundige Propaganda, vi daglig udsættes for. Nu skal det vise sig, om vi unge af 1940 er værdige til at have Danmark i Len som vore Forfædre havde det, hver deres Tid gennem tusinde Aar, eller vi svingter for en øjeblikkelig økonomisk Fordels Skyld eller paa Grund af misforstaaet Tolerance og Øllebrødsbarmhertighed.

Vi skal alle dø engang, det er det eneste vi kan være helt sikre paa, „men eet jeg ved som aldrig dør: Dommen over hver en død“ — og Historiens Dom over Ungdom af 1940 skal ikke blive, at den svigtede, da Danmark kaldte. Nu gælder det som før, at „brat vidste hver Mand, hvad han skyldte sit ærlige danske Navn“.

— Og saa staar vi da igen, hvor vi begyndte, alle Idealerne, vi fik som Børn i Hjem og Skole, de staar nu som det sikre og sande, af hvilke vi paany kan øse Kundskab og Kraft, Mod og Tro til at føre vor Strid og gøre vor Pligt. Vi har erkendt, at „de gamle“ havde Ret, og at vi

maa vandre i deres Spor, hvis vi vil leve i Landet, vi fik, paa en menneskeværdig Maade.

Saa lad da dette, foruden at være en dansk Selvbesindelse i 1940 ogsaa være en Tak og en Hyldest til den Skole, der under Birkelunds og Fru Birkelunds Førerskab blev en Skole for Livet, hvad ikke mindst i de kommende Aar skal vise sig, og et Ønske for Skolens nye Forstanderpar, at det maa faa Lykke til at føre de rige Traditioner videre til Gavn for Danmark.

Liddens Højlund.

1864 - 1920 - 1933 - 1940.

Medens Pinesolen paa dette Foraars Pinsemorgen forsøgte at sprede de fra Sydvest jagende Regnskyer, cyklede jeg fra Nordborg Slot paa Vej til Tønder. Da jeg naaede Dybbøl satte jeg Cyklen fra mig og gik en Tur op til „Denkmaal“, hvor jeg stod i Læ for den silende Regn. Pludselig brød Solen frem, og lidt efter lidt spredtes Skyerne og kort Tid efter brødes Solstraalerne i Regndråberne fra Broager Kirke, og som paa Kommando begyndte Flagene at gaa til Tops ud over Broagerland, Sønderborg og Dybbøl By. Aldrig, synes jeg, har jeg set Dannebrog lyse saa rødt og saa hvidt som paa denne Pinsemorgen, og ganske naturligt søgte Tankerne tilbage til de Kampe, der er blevet kæmpet, og de Ofre, der er blevet givet paa dette Sted for den Jord, hvor Dannebrog den Morgen gik til Tops, for den Jord, hvor hvert enkelt Hegn og hvert

Markskel har været Skueplads for den ulige Kamp for seks og halvfjerds Aar siden, hvor Resterne af Skanserne endnu fortæller om det daarlige Værn, der var for den tapre lille Skare, der med forældede Vaaben søgte at holde den langt større Fjendehær borte, og hvor Grav ved Grav paa Marken, i Haver og ved Veje fortæller om de Ofre, der blev bragt, og uvilkaarligt dukker Digterens Ord frem: „— der ligger de og lytter, lytter til hvert Fodtrin paa den alfare Vej“.

Ja, der ligger de og lytter. I seks og halvtreds Aar lyttede de forgæves efter de danske Toner og Smældet af det gamle Flag. Alligevel var de ej glemte; og glemt var ej heller den Jord, de kæmpede for. Der levede der Folk, som var revet bort fra Moder Danmark; men som i Hjerter længtes tilbage, og som med en Trofasthed og Udholdenhed, der maa aftvinge os den dybeste Beundring, af fandt sig med Forholdene. Denne Udholdenhed og Trofasthed blev belønnet da Sønderjyderne hin Sommerdag-samledes med deres Konge og Grev Schach tolkede alle Sønderjydernes Tanker gennem de stolte Ord: „Vi lover dig at blive trofaste Sønner og Døtre, Kong Kristian, det giver vi dig Haandslag paa“. Da lyttede de henfarne, og da lyttede hele Danmark til de Toner og Ord, der lød, saa i dyb Taknemlighed paa det gamle Flag, der i de lange Aar havde ligget gemt, og som nu af fire unge, hvidklædte, sønderjyske Piger blev overgivet til Kong Kristian den Tiende, som dybt rørt bøjede sig og førte Flaget til sine Læber, saa paa de gamle Veteraner, der lod Flaget gaa til Tops paa Dybbøl Banke. Da klang det gennem danske Sind: „Vaj over Slesvig til Stjernerne falder“.

Ogsaa i 1933 lyttede Danmark, da Danmarks og navnlig Sønderjyllands Unge samledes i den samme Skanse for at stifte „Det unge Grænseværn“, lyttede, da den unge Sønderjyde traadte frem og sagde, at Sønderjylland var dansk og skulde altid vedblive at være dansk, om det saa skulde værnes med Blod.

Den niende April 1940 blev der atter kaldt paa Danmark, og Danmarks unge var rede til at bringe dyre Ofre, og nye Navne er flettet ind i Danmarks Historie. Navne, som Hokkerup og Bredevad taler deres eget Sprog, et Sprog, der giver os Ret til at tro og haabe, at der for vort gamle Fædreland ligger en Fremtid, hvor vi som frit Folk maa leve vort eget Liv.

I denne Sommer og dette Efteraar har der været meget at lytte efter; meget, der har lindret Sindet og styrket Troen paa Fremtiden; aldrig har vel alt, hvad der er dansk været hævet saa højt som nu; aldrig har de danske Sange tonet saa fuldstemmigt som nu, og vel aldrig i vor tusindaarige Historie har en Konge følt sit Folks Tillid og Taknemlighed som den seks og tyvende September i Aar.

Med Glæde synger vi vore danske Sange, synger: „— end er der en Gud foroven, der raader for Danmarks Sag“. Men lad det ej blot blive Sang, lad os gennem den danske Sang styrkes i Troen paa, at Gud har skabt os som Folk, lige som han har skabt alle andre Folk, fordi han havde en Hensigt dermed, og lad os gennem alt, hvad der er dansk styrke hverandre i Følelsen af den Rigdom, det er at tilhøre et Folk og styrke os i Troen paa, at: „de Grænser, der er sat ved Kultur og Sprog er vel saa stærke som de af Træ og Stene“.

Lad mig saa slutte med den gamle Sønderjydes Ord: „Det er ikke meget, jeg kan gøre for Danmark; men det, jeg kan gøre, skal nok blive gjort“. Lægger vi os alle det paa Sinde og lever derefter, tror jeg, vi har Lov til at tro, at Danmark vil gaa en lys Fremtid i Møde og de Kræfter, der søger at splitte det danske Folk, vil forsvinde som Sneen, naar Foraarsolen bryder frem.

Ellerup Friskole, 17. November 1940.

Med Ønsket om en glædelig Jul og et godt Nytaar sendes de bedste Hilsener.

Agner W. Olesen.

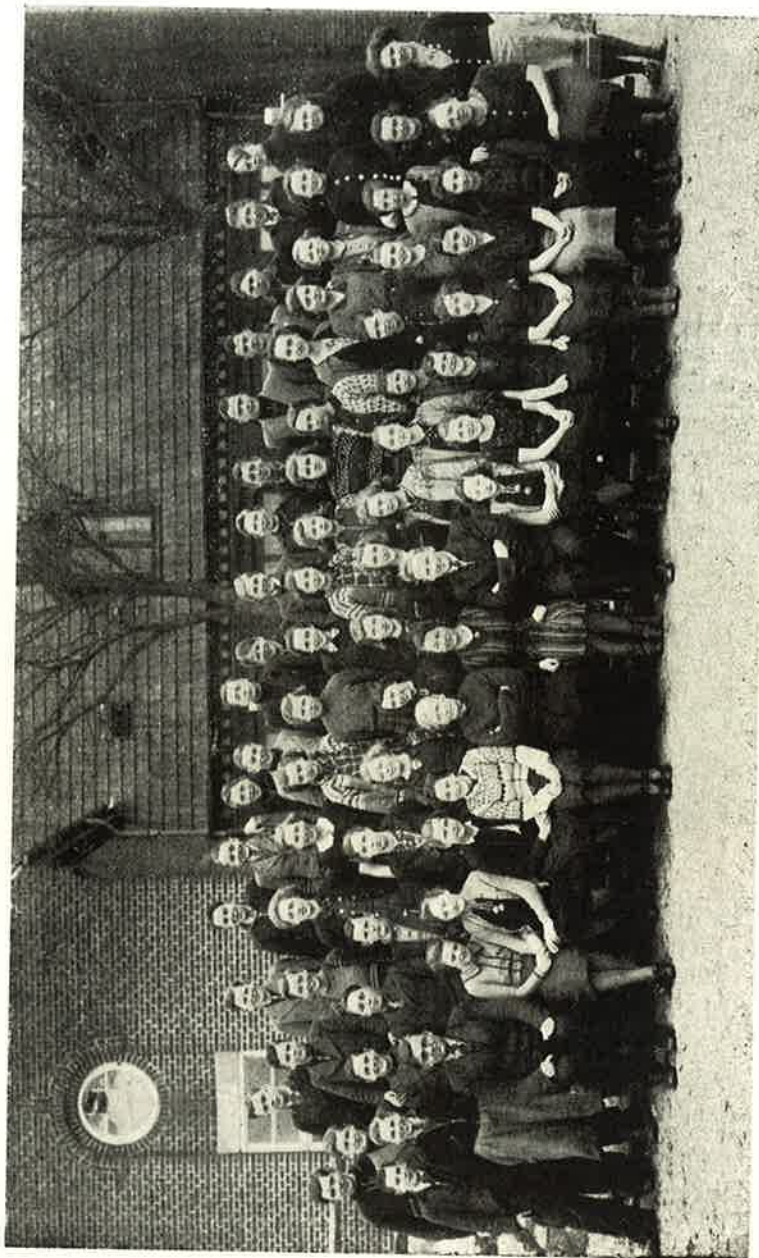

Aaret, der svandt.

Saa er Tiden atter inde, da Redaktøren begynder at røre paa sig med Hensyn til Aarsskriftet, og jeg maa til at besinde mig paa, hvorledes „Aaret, der svandt“, har formet sig.

Den 3. Novbr. aabnede vi Efterskolen med 63 Elever, det største Antal, vi nogensinde har haft. Deraf var de 38 Piger, saa I kan forstaa, at for en Gangs Skyld var det „svage Køn“ blevet de stærke. Gymnastiksalen var fyldt til Trængsel, da vi gik til Kaffebordene. Efter at jeg havde budt velkommen og sagt et Par Ord, holdt Uffe Bek en god og ildnende Tale til det nye Hold, der nu skulde til at prøve deres Kræfter. Og ellers forløb Mødet som sædvanligt. — Det var med nogen Bekymring og Ængstelse, at vi tog fat paa Arbejdet. Europa stod allerede den Gang i Brand, og over Nordens Himmel trak Skyerne mere og mere sammen, og den Nød og Ulykke, der ramte vort Broderfolk mod Nord, kom jo ogsaa til at præge vort Sind og vort Arbejde i nogen Grad. Ellers gik Arbejdet støt og godt.

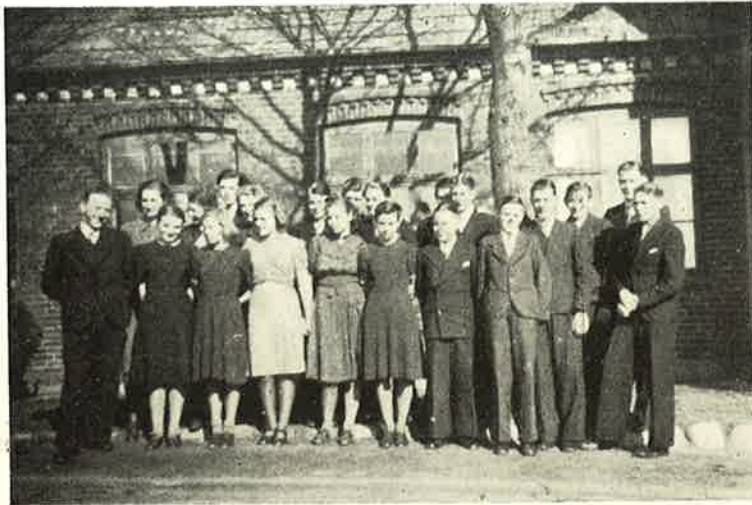
Vi var saa heldige at kunne beholde vor flinke og dygtige Medhjælper, Agner Olesen, ogsaa denne Vinter, og

Eleveholdet 1939—40.

det var et dejligt Hold, der arbejdede flittigt og samvittighedsfuldt.

Juletræs festen afholdtes 4. Juledag. Den formede sig paa sædvanlig Vis. Da den Oplæser, der var bestilt, fik Forfald, maatte Deltagerne nøjes med, at jeg læste en Historie. Der var i Aar mødt saa mange som aldrig før. Det var baade glædeligt og vemodigt, for der var mange, der sagde, at de maatte med i Aar, da det nu var sidste Jul,

Tysk-Holdet.

jeg var ved Skolen, og der er altid Vemod i „sidste Gang“, naar det er noget, man holder af.

Efter Jul satte den arktiske Kulde ind med over 20° Frost og voldsomme Snestorme, og det voldte ikke saa faa Vanskeligheder.

Der var adskillige Dage, da vi kørte med „halv Kraft“, fordi det var umuligt for Eleverne at komme frem, skønt de prøvede alle Befordringsmidler ligesom Professoren i „Feriegæsterne“, „til Hest, i Vogn og Kane“, dog tror jeg ikke, nogen red paa „Elefanter“ eller kom „pr. Telegraf“,

derimod kom de „pr. Ben“, hvis Afstandene ikke var alt for store. Ofte hændte det, at de Elever, der skulde med Togene, maatte vente flere Timer paa Stationen. Naar saa endelig Toget kom, var Skoletiden næsten forbi. Gymnastikken maatte vi lade udgaa af Timeplanen en lang Tid af Vinteren, da det var umuligt at fyre Salen op, og vi kunde risikere, at de alle frøs fast til Gulvet. Men da der endelig kom Tø i Luften, og vi kunde tage fat igen, sled

Ude i den kolde Sne —

baade Lærere og Elever saa tappert, at vi fik en pæn Opvisning, da Vinteren var forbi.

Sidst i Februar overværede vi som sædvanligt Generalprøven paa Gymnastikforeningens Fælleslæsning. Det var i Aar „Trolsmeden“ af Morten Korch.

Vor traditionelle Teatertur saa ud til at skulle „gaa i Vasken“. Kulden var for knugende, men sidst i Marts bestemte vi os for Turen. Vejret blev fint med straalende Solskin, og nu var vi hærdede, saa vi vovede at staa af i Fruens Bøge og gaa i „Zoologisk Have“. En Del af Dy-

rene laa i Vinterhi, men der var alligevel nok at se paa, særlig var Huset med Slanger, Papegøjer o. l. godt besøgt. Der var nemlig dejlig varmt. Tiden slog næppe til, men vi skulde være paa Glasværket til bestemt Tid. At se Glaspusteriet var en Oplevelse; elskværdigt og forekommende viste og forklarede Personalet, hvad man laver Glas af, og hvorledes det gaar til. Eleverne var meget interesserede og var næsten ikke til at faa derfra. —

Vil du ha' en Køretur —

Efter at vi havde spist vor medbragte Mad paa Fyns Forsamlingshus, fik hver især Lov til at gaa paa sin „egen Boldgade“. Kl. 7½ mødtes vi i Teatret, hvor vi saa „Alle Mand paa Dæk“, et udmærket Stykke for Ungdommen. Dagen forløb uden Uheld, og alle var vistnok enige om, at det havde været en god Dag.

— — —
Og saa kom Gymnastikopvisningen med paafølgende Bal og Afslutningsdagen. Til Stede ved Afslutningen var Skolens nye Forstander, Hedemann, og hans Hustru. Hede-

mann talte, og saa kom det Øjeblik, da jeg skulde tage Afsked med mit sidste Hold Elever.

Det var med Vemod og med Sorg, at jeg sagde Farvel, det er ikke let at give Slip paa en Livsgerning, man har elsket, men det var ogsaa med taknemlig Glæde, naar jeg tænkte paa alle de mange Aar, min Mand og jeg havde

Lærerne har Frikvarter.

faaet Lov til at arbejde med jer, I kære unge, og al den rige Lykke og Glæde, denne Gerning havde bragt os, mange gode Minder kunde jeg tage med mig, og jeg vil gerne sige jer alle, hvert Hold og hver især af jer, *Tak* for den Arbejdsglæde, I gav os og *Tak* for den Tillid og Tryghed, hvormed I kom os i Møde, og Tak for jeres Trofasthed mod os og jeres gamle Skole.

Ogsaa Frk. Jensen skulde sige Farvel for „sidste Gang“. Efter 16 Aars dygtigt og trofast Arbejde ved

Ringe Efterskole skulde hun nu begynde en ny Gerning som Lærerinde ved Fangel Friskole.

Sidste Lørdag i Marts holdt Skolekredsen en smuk Afskedsfest for os begge, og saa skulde vi til at tænke paa Opbruddet fra det Hjem, der havde været vort i 25 Aar paa faa Maaneder nær.

Den 9. April havde vi besluttet til Flyttedag, og medens de fremmede Bombemaskiner drøede over Hovedet paa os, og Radioen hylede sine sørgelige Meddelelser ud i Rummet, brød vi op, og nu har vi faaet indrettet os et lille hyggeligt Hjem herude paa Svendborgvej 57, i det Hus, jeg har købt, og vi har det rart og godt, men af og til sender jeg en længselsfuld Tanke til det gamle Hjem og Arbejdet deroppe, baade i Børneskolen og Efterskolen.

Og saa vil jeg ønske jer alle, kære gamle Elever, en god og velsignet Jul og et godt Nytaar. Ja, maatte det nye Aar bringe Fred og Lys til den ulykkelige og forpinte Verden.

Dorothea Birkelund.

Lille Meddelelse fra Kassereren.

Hvis I skifter Adresse, maa I meddele mig det, ligeledes hvis I vil udmeldes af Elevforeningen. Saa vil det spare Elevforeningen for megen Porto. Naar Opkrævningerne kommer tilbage, og I har forandret Adresse, vil jeg gerne have Adressen skrevet paa Kuponen.

Husk, hvis I glemmer at indløse Elevskriftet, bliver I straks slettet af Kartoteket, hvis I ikke skriver til mig.

Venlig Hilsen!

Eigil Bek.

Redaktørens Røst.

Saa udsender vi hermed Aarsskrift Nr. 11 til Medlemmerne idet vi haaber paa den samme gode Modtagelse som i tidligere Aar. Vi har i Aar maattet undvære de fornøjelige Rejsebeskrivelser og Referatet fra Cykleturen, som jo ellers plejer at være faste Programpunkter naar Elevskriftet tilrettelægges, men det Uvejr, der i Øjeblikket raser over Europa, har altsaa lagt sig hindrende i Vejen for den Slags Ting.

Eigil Bek har i Aar tegnet os nogle smaa Vignetter med Motiver fra Egnen omkring Ringe, og mange vil sikkert nikke genkendende til dem. De lyser godt op i Elevskriftet og burde være et Eksempel til Efterfølgelse for andre af de gamle Elever, der er i Besiddelse af Tegnefærdighed. Ligeledes var det heller ingen Skade til, om lidt flere af sig selv indsendte Artikler til os. Der gaar hvert Aar en vild Jagt paa de stakkels Ofre, der plejer at skrive i Elevskriftet, og som lover at lægge Hovedet i Blød for at finde Emner at skrive om. Der er endda nogle af dem, efter at Elevskriftet er trykt og udsendt, stadig har Hovedet liggende i Blød — lad os haabe, at det bliver godt udblødt til næste Nummer af Elevskriftet skal skrives — der er et helt Aar til.

Poul Fischer.

*Kære gamle Elever!
En rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes
jer alle.*

Dorothea Birkelund.

Elevforeningens Generalforsamling den 9. Juni 1940.

Det var i Aar ret spændende at tilrettelægge Elevmødet, da vi ikke vidste hvormange der vilde komme, vi regnede med ca. 125—150, og vi blev ikke skuffet.

Til Eftermiddagsmødet var der mødt ca. 155 gamle Elever. Jeg bød velkommen og Fru Birkelund takkede Lærer Hedemann for, at han var villig til at afholde Elevmødet i den gamle Form.

Lærer Hedemann talte derefter.

Ved Generalforsamlingen aflagde jeg Beretning og oplyste, at der i Aar er uddelt 100 Kr. til Hjælp til trængende Elever.

Eigil Bek oplæste Regnskabet. Beretning og Regnskab godkendes. Lidden Højlund og Tage Møller, der var på Valg, ønskede ikke at modtage Genvalg, i Stedet valgtes Frk. Johanne Jensen og Musse Petersen.

Til Revisor genvalgtes Uffe Bek samt nyvalgtes Lærer Hedemann.

Ved en efterfølgende Drøftelse af Cykleturen blev det bestemt, hvis der var nok, der meldte sig, vilde Lærer Hedemann og Lærer Olesen forsøge at faa den gennemført; der var imidlertid ikke Tilslutning nok og der blev altsaa ingen Cykletur i Aar. Dog haaber jeg, at det til Sommer skal lykkes at faa gennemført en Cykletur, da en saadan i høj Grad er med til at udvikle Kammeratskabet og Tilknytningen til Skolen, samtidig med at vi, ved at cykle rundt i vort Land, kommer til at opleve og holde af det.

Om Aftenen var der Underholdning af Pastor Rydal, der læste Holger Drachmanns: „Der var engang“. Elevmødet sluttede med Dans til Kl. 11½.

Kristian Birkelund.

REGNSKAB FOR 1939—40

INDTÆGT

Kassebeholdning	11,16
Elevmøde	167,40
Renten af Bankkonto	7,90
Hævet i Banken	220,00
Solgt Frimærker	20,00
Medlemsbidrag	738,00
Julefesten	249,50
	Ialt Kr. 1413,96

UDGIFT

Elevmøde	149,68
Aarsskriftets Trykning m. m.	545,75
Frimærker	220,00
Julefesten	124,61
Elevunderstøttelse	100,00
Indsat i Banken (+Renter)	273,92
	Ialt Kr. 1413,96

FORMUE

Indestaaende i Ringe Bank	301,95
-------------------------------------	--------

MINDESTENSFONDEN

Indestaaende i Vends m. fl. Herreders Sparekasse	139,70
--	--------

Ovenstaaende Regnskab er gennemgaaet og fundet i Overensstemmelse med Bilagene. — Bankbøgerne er foreviste.

Ringe, den 7. Juni 1940.

Uffe Bek.

Julefesten.

I Aar afholdes Julefesten Søndag d. 29. December Kl. 19,30. Vi venter i Aar særlig stor Tilslutning, da Festen afholdes en Søndag, og da Togene passer udmærket i alle Retninger.

Programmet omfatter Oplæsning, fælles Kaffebord og Dans, og Prisen bliver Kr. 1,50 pr. Deltager. Husk at tage Sukker med til Kaffen.

Vel mødt paa Skolen Søndag d. 29. December til en hyggelig og fornøjelig Aften.

Bestyrelsen.

NYE MEDLEMMER

Aalund, Eli Margrethe, Hennemved pr. Lindelse.

Andersen, Erna, Fjellerup.

Birkelund, Lis, Ringe.

— Lisa, Ringe.

Brink, Mary Doris, Korinth.

Dalskov, Børge Thomsen, Ryslinge.

Fischer, Inge, Rolighedsvej, Ringe.

Hansen, Alfred, Fjellerup.

— Ebba Magrethe, Rynkeby, Ringe.

— Ejnar, Vestergaard, Ryslinge.

— Johanne, Refsvindinge.

— Karen, Fuglegaarden, Ringe.

— Karen Kirstine, Ryslinge.

Højerup, Ester, Lunde pr. Stenstrup.

Jacobsen, Aase, Fjellerup.

— Edith Falslund, Korinth.

— Rigmor Falslund, Korinth.

— Helga, Sølt pr. Gislev.

Jensen, Poul Skov, Lindegaard, Trunderup pr. Kværndrup.

— Ragnhild Marie, Kellerup, Ringe.

Jørgensen, Helga Hansigne, Søvej 10, Ringe.

— Helge Vestergaard, Ringe.

— Karl Aage, Agerdrup St.

Kaare, Annelise Poulsen, Pederstrup.

Karkov, Svend, Vornæs, Landet B, Svendborg.

Kjeldsen, Gudrun Fredslund, Haastrup.

Knudsen, Poul Aage, Lunde pr. Stenstrup.

Kristensen, Gertrud, Flagkærgaard, Dalby.

— Gunnar, Langaa, Rygaard.

Lange, Eva Elisabet, Gultved pr. Kværndrup.

— Karl, Svindinge pr. Ørbæk.

— Svend, Svindinge pr. Ørbæk.

Larsen, Ane Marie, Lørup pr. Ringe.

— Bent Thormod, Andkærgaard, Ladby.

— Hans Arne, „Granly“, Højby.

— Karen Kirstine, Rolighed, Lørup pr. Ryslinge.

— Kirstine Skovgaard, Fjellerup.

— Rasmus Kr. Agerskov, Iglemosegaard, Gislev.

Lund, Else Langberg, Vestermarken, Kværndrup.

Madsen, Børge, Skovgaard pr. Rynkeby.

— Jørgen Skov, Boltinge pr. Ringe.

Møller, Marie, Rynkeby, Ringe.

Nielsen, Bent Højgaard, Nørremosegaard, Trunderup.

— Ellen Sofie, Lykkeholmsalle 35², Kbh. F.

— Karen Irene Gudrun, Rudme.

— Thomas Søgaa, „Horseholm“, Vantinge pr. Ringe.

Petersen, Erling Ove Johns, Ryslinge.

— Knud Grønnegaard, Heden pr. Allested.

— Lilli Inga Petersen, Fjellerup.

— Marie Kamilla, Kværndrup.

Alle gamle Elever ønskes en glædelig Jul og et godt Nytår.

Johanne Jensen.

Rasmussen, Ester Magrethe, Refsvindinge.

- Jørgen, Hundslev Mark pr. Kølstrup.
- Karen, Fjellerup.
- Maren, Ryslinge Mark.
- Marie Led, Kragelund.
- Niels Olav, Lørup pr. Ryslinge.
- Ruth Eva, Søggaardsvej, Ringe.
- Svend Riis, Fjellerup.

Simonsen, Bente, Rudme Mejeri pr. Rudme.

Lundsgaard, Inge Marie, Lunde.

Sørensen, Else, Vinkelvej, Ringe.

Husk Elevmødet

8. Juni 1941.

Denne Søndag bør du reservere allerede nu. Det er altid morsomt at træffe sine gamle Kammerater og genopfriske Minderne fra Skoletiden. Hvis du ikke kommer, vil mange af dine Kammerater maaske savne dig.
